

ת"פ 10923/09/15 - מדינת ישראל נגד פאדי חטיב, מוראד עדוין, יוסף שנאן

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כבוד השופט אהרן פרקש, נשיא בפועל
ת"פ 10923-09-15 מדינת ישראל נ'
חטיב(עציר) ואח'

המאשימה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד אורי גולדשטיין מפרקליטות מחוז ירושלים
(פלילי)

נגד

הנאשמים

1. פאדי חטיב (עצור)

ע"י ב"כ עו"ד וסים דכוור ועו"ד עאטף פרחא

2. מוראד עדוין

ע"י ב"כ עו"ד עומאייר והרמן

3. יוסף שנאן

ע"י ב"כ עו"ד בר חיים

גזר דין

בעניינו של נאשם 1 - פאדי חטיב

כתב האישום המתוקן

1. בגדרו של הסדר טיעון בין המאשימה לבין הנאשם 1 (להלן "**הנאשם**"), הוגש נגד הנאשם כתב אישום מתוקן שאלה עיקרי עובדותיו:

1.1 במועדים הרלוונטיים לכתב האישום היה סאאד אבו שחאדה (להלן: "**המנוח**") נשוי לאסראא אבו שחאדה (להלן: "**אסראא**"). בתקופה שקדמה ליום 15.8.2015 חשד המנוח בקיומו של קשר בין אסראא לבין הנאשם, ודרש מאסראא לנתק את הקשר עמו.

1.2 ביום 15.8.2015, עובר ובסמוך לשעה 23:50, שהה הנאשם במסיבת חתונה בבית חנינא, וביקש מנאשמים 2 - 3, וממספר חברים נוספים (להלן: "**האחרים**"), שהיו במסיבה, לנסוע יחד עמו למקום מגורי משפחת המנוח בשועפט (להלן: "**הבית**", או "**המקום**"). אלה נעתרו לבקשתו, זאת לאחר שאדם זר (להלן: "**האחר**"), שאינו מוכר לנאשם, הגיע לחתונה, הראה לנאשם הודעה שנשלחה למכשירו של האחר, בה רואים גבר עם בחורה קרובת האחר, כאשר למיטב הבנתו של האחר נשלחה מהמנוח. האחר הציע לנאשם לבוא עמו לבית מגוריו של המנוח כדי לברר פרטים אודות משלוח ההודעה.

1.3 במועד האמור, בסמוך לשעה 23:50, שלח הנאשם מסרון למכשיר הטלפון הסלולארי של אסראא וביקש לדעת היכן נמצא המנוח. אסראא השיבה לנאשם כי המנוח ישן, והנאשם שאל כיצד ניתן להעירו. בתגובה השיבה אסראא לנאשם שהוא יכול להתקשר למכשיר הסלולאר של המנוח.

1.4 ביום 16.8.2015, בסמוך לשעה 00:15, הגיעו הנאשמים 1-3 והאחרים למקום בשיירה של ארבעה רכבים, שם נכחו האחר ועוד שלושה עמו (האחרים, הנאשמים 1-3, האחר והשלושה שהיו עמו יקראו להלן - "הקבוצה"). הנאשם פנה לאחד מהאחרים, אחמד סאלחי, ביקש ממנו את מכשירו הסלולארי, התקשר באמצעותו אל המנוח ואמר לו לצאת מביתו כדי לדבר.

מחמוד עוודתאללה (להלן: "מחמוד"), ששהה אותה שעה בבית, הבחין בהתקהלות של הקבוצה במקום, יצא מהבית ושאל מדוע אלה הגיעו למקום. הנאשם ענה למחמוד כי הם מחפשים אדם בשם "סוסו אלמתוחש". מחמוד ענה לנאשם כי אין אדם כזה במקום, ובתגובה דחף הנאשם קלות את מחמוד ואמר לו להיכנס לביתו וכי לא אותו מחפשת הקבוצה.

המנוח יצא את ביתו ואמר לקבוצה כי הוא סאאד ושאל מה מבוקשם, במקביל יצא מכניסה אחרת של הבית עיסא אבו שחאדה (להלן: "עיסא").

1.5 אברהים אבו שחאדה, שהבחין בקבוצה, יצא גם הוא מהבית, שמוקף בגדר, קיללם וצעק לעברם מדוע 20 איש באים להכות אדם אחד. בתגובה טיפס אחד מהקבוצה על רכב שעמד בסמוך לגדר המקיפה את הבית, וקפץ מעל הגדר לעבר אברהים, ובין השניים התפתחה תגרה.

עיסא, מחמוד והמנוח ניסו להיחלץ לעזרת אברהים, אך רוססו בגז מדמיע על ידי תוקפים מהקבוצה שזהותם נותרה לא ידועה.

1.6 הקבוצה, ובכלל זה הנאשם, הקיפה את המנוח, וחלק מחבריה, שאינו הנאשם, תקפו את המנוח בכך שהפילו אותו לרצפה, ובעוד הוא שוכב עליה, תקפו אותו במכות חזקות בכל חלקי גופו, לרבות בראשו. בהמשך, הורה הנאשם לאחרים מהקבוצה להיכנס לרכבים ולעזוב את המקום, ואלה עשו כן.

1.7 המכות האמורות גרמו למנוח להתרככות רקמת המוח, לדימום בגזע המוח ובשכבה הפנימית של הקרקפת, לשברים מרובים בפנים ולשפכי דם מרובים בגוף, שבגינם נפטר המנוח ביום 19.8.2015, לאחר קבלת טיפול רפואי באשפוז.

1.8 על פי כתב האישום המתוקן, במעשיו האמורים לעיל, גרם הנאשם למנוח, בצוותא עם חברי הקבוצה, לחבלה חמורה, וזאת מתוך מטרה לגרום לו נכות, מום או חבלה חמורה.

1.9 הנאשם הואשם בחבלה מחמירה, עבירה לפי סעיף (1)329 ו - 29(ב) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק").

הסדר הטיעון והרשעת הנאשם

2. על פי הסדר הטיעון, הוסכם בין הצדדים כי הנאשם יודה בעובדות כתב האישום המתוקן יורשע על פי הודאתו, וכי הצדדים יעתרו לעונש מוסכם של מאסר בפועל של חמש שנים, במצטבר לכל עונש מאסר אחר שאותו מרצה הנאשם כעת, מאסר על תנאי ופיצוי על פי שיקול דעת בית המשפט.

ביום 20.7.16 הורשע הנאשם על פי הודאתו, בביצוע עבירה של חבלה חמורה על פי סעיף (1)329 בצירוף סעיף 29(ב) לחוק, וזאת לאחר שהנאשם מסר כי "אני מודה בעובדות כתב האישום המתוקן, אני מאשר את ההסדר

שהודע לבית המשפט... (פרו' עמ' 188 ש' 24).

הראיות לעונש

3. ב"כ המאשימה, עו"ד אורי גולדשטיין, הגיש תצהיר נפגע עבירה - תצהירו של מר חוסאם אבו שחאדה, אחיו של המנוח (ת/51).

ב"כ הנאשם, עו"ד ואסים דכוואר, התנגד להגשת התצהיר במתכונתו, בנימוק כי נכללים בו פרטים אשר חורגים מכתב האישום ומהסדר הטיעון שבין הצדדים, אשר לפיו לא יחרגו הצדדים מהעובדות שבכתב האישום - לא יסתרו אותן ולא יוסיפו עליהן (סעיף 3 שם).

ב"כ המאשימה טען מנגד, כי אין מניעה להגשת התצהיר לפי חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א - 2001 (להלן: **"חוק זכויות נפגעי עבירה"**). לטענתו, ככל שמדובר במצב שקורבן העבירה נפטר, גם בן משפחה, לרבות אח, יכול להגיש תצהיר. לדבריו, המפורט בתצהיר האח נעשה מדם ליבו, מכאבו ומהעובדות הידועות לו באשר לנזק שנגרם. האח מדבר על התוצאות שנגרמו לו בעקבות אירוע התקיפה, שלנאשם יש אחריות לגביו, כאשר אירוע התקיפה במישור העובדתי הוביל למותו של המנוח. לשיטת ב"כ המאשימה, גם אם נכלל בתצהיר מידע שבית המשפט סבור שאינו רלוונטי, יכול הוא להשתמש בשיטת "העיפרון הכחול".

4. לפי סעיף 2 בחוק זכויות נפגעי עבירה - **"נפגע עבירה"** מוגדר כ - **"מי שנפגע במישרין מהעבירה, וכן בן משפחה של מי שהעבירה גרמה למותו..."**. **"בן משפחה"**, כולל גם **"אח"**.

על פי סעיף 18 בחוק זכויות נפגעי עבירה, זכאי נפגע עבירה למסור הצהרה בכתב **"על כל פגיעה ונזק שנגרמו לו בשל העבירה, לרבות נזק גוף, נזק נפשי או נזק לרכוש; מסר הנפגע הצהרה כאמור, זכאי הוא שהתובע יביא את הצהרתו בפני בית המשפט בדיון בעניין גזר דינו של הנאשם..."**.

5. לא ראיתי לקבל את התנגדותו של ב"כ הנאשם לעניין התצהיר של אחיו של המנוח. המדובר בתצהיר של **"נפגע עבירה"**, נוכח המפורט בו וכפי שיובא להלן. כבן משפחתו של המנוח, רשאי הוא לפרט בתצהיר את השפעת מותו של המנוח עליו ועל בני המשפחה, לרבות נזק נפשי ונזק לרכוש.

6. בתצהיר נפגע עבירה נאמר, כי המנוח היה קרוב לכל בני המשפחה וכי אלו מתקשים להתמודד עם מותו ובמיוחד בנסיבות הקשות והאכזריות בהן מת, וכי אין יום ששמו אינו עולה בבית. אשר לבנו בן השש של המנוח, מוחמד, הלה מגודל על ידי בני המשפחה והוא מתקשה להתמודד עם אובדן אביו ונדרש לקבלת טיפול נפשי מידי שבוע, כאשר כל ההוצאות משולמות על ידי המצהיר ואשתו. עוד נאמר בתצהיר, כי גם הוריו של המנוח מתקשים להתמודד עם מותו.

האח חוסאם מוסיף ומצהיר, כי האובדן של המנוח קשה לו במיוחד, הואיל והשניים גדלו יחד והיו חברים טובים מאוד והדבר אף משפיע על יכולתו לעבוד. לדבריו, השפעת המוות של אחיו הביאה לפגיעה ביכולתו לעבוד, עד כדי כך שמכר את העסק שהיה ברשותו. עוד נאמר, כי המנוח נהג לעבוד בשעות הבוקר כנהג בחברת החשמל ובשעות הערב כנהג מונית. חלק מהכנסותיו היה מעביר להוריו. למנוח נותרו חובות של \$40,000 בגין הלוואה שלקח כדי לשפץ את ביתו ולאחר שנפטר, נאלץ האח לקחת את החובות על עצמו. בסופו של התצהיר ציין האח, כי בין משפחתו של המנוח ובין הנאשם ואחרים נערכה עטווה שבמסגרתה שולם סכום כספי ניכר על ידי הנאשם, אשר בשלב זה נותר לשימוש בנו של המנוח.

7. אשר לטענות ב"כ הנאשם בדבר החריגה בתצהיר הנפגע, איני סבור כך. העובדה שהמכות שקיבל המנוח גרמו למותו מופיעה בסעיף 12 לכתב האישום. עם זאת, בסעיף 10 לכתב האישום נאמר במפורש, כי הקבוצה, ובכלל זה הנאשם, הקיפה את המנוח וחלק מחבריה, שאינו הנאשם, תקפו את המנוח והיכו בו מכות חזקות בכל חלקי גופו, לרבות בראשו. היינו, כי הנאשם היה בין אלה שהקיפו את המנוח אך לא היה בין אלה שהיכוהו.
8. כראיות לעונש הגיש ב"כ המאשימה את גיליון ההרשעות הקודמות של הנאשם, אשר בו מפורטות שש הרשעות קודמות, וביניהן תקיפה הגורמת חבלה של ממש, פציעה כשהעבריין מזוין, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, תגרה במקום ציבורי, ועוד. בין העבירות האחרונות בהן הורשע הנאשם, ביום 30.9.2014, עבירה של שוד בחבורה, עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק, ועוד, בגין הושתו עליו 26 חודשים של מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי לשני נפגעי עבירה (ת/50).
9. יצוין, כי ביום 7.8.16 הגיש ב"כ המאשימה לבית המשפט על החלטת ועדת השחרורים שליד שירות בתי הסוהר, מיום 13.4.16, על הפקעת רישיון האסיר של הנאשם בגדרה החליטה להחזיר את הנאשם למלוא ריצוי העונש של 26 חודשים שנגזר עליו.

הטיעונים לעונש

10. בטיעוני לעונש טען ב"כ המאשימה, כי העבירה בה הודה והורשע הנאשם בוצעה על ידו כאשר הוא אסיר ברישיון מהעונש האחרון של מאסר בפועל שנגזר עליו. רישיון זה הופקע בחודש אפריל 2016, והעונש המוסכם של 5 שנות מאסר בפועל בגין כתב האישום הנוכחי, אמור להיוסף לכל עונש אותו מרצה הנאשם כעת.
11. לדברי ב"כ המאשימה, היה מקום להגיש את כתב האישום המקורי, כשהוגש נגד שלושת הנאשמים בעבירה של הריגה, עבירה לפי סעיף 298 לחוק. ואולם, עקב אי התייצבותה של איסראא, רעייתו של המנוח, למתן עדות בבית המשפט, סבורה המאשימה, מתוך ראייה של האינטרס הציבורי, כי יש להגיע להסדר המתואר. ב"כ המאשימה הוסיף וטען, כי בשים לב לסעיף העבירה שבכתב האישום המתוקן, ולאור עברו הפלילי המשמעותי של הנאשם, העונש המוסכם הוא עונש ראוי, שעל בית המשפט לאשרו ולא לחרוג ממנו. על כך הוסיף, כי הצדדים הותירו לשיקול דעת בית המשפט את רכיב הפיצויים, אשר מבקש הוא שיהא זה משמעותי, אשר יצור איזון נכון, עם עונש המאסר בפועל.
12. ב"כ הנאשם, ביקש לשים את הדגש על העובדות שפורטו בסעיף 10 בכתב האישום בו הודה הנאשם, כאשר מצוין שם כי הנאשם אך נכח במקום. לטעמו, קיים "הבדל תהומי" בין מי שנתן את המכות פיזית, לבין מי שרק נכח במקום, כפי שמיוחס לנאשם.
- אשר לטענת ב"כ המאשימה לקושי ראייתי עקב היעלמותה של איסראא ואי התייצבותה למתן עדות, סבור ב"כ הנאשם שבבסיס ההסדר קיימים שיקולים רבים אשר חזקה על שני הצדדים ששקלו אותם. כך או אחרת, ביקש ב"כ הנאשם, לכבד את הסדר הטיעון לעניין המאסר בפועל שעליו הוסכם בין הצדדים.
- אשר לפיצוי, טען ב"כ הנאשם, כי יקבע פיצוי ללא קשר לסכום ששולם במהלך העטווה אליו הגיעו בני משפחת המנוח עם הנאשם ואחרים. ב"כ הנאשם הדגיש, כי הסכום המקסימאלי שניתן לפסוק על פי החוק עומד על 258,000 ₪ ואולם סכום זה נפסק במקרים של רצח והריגה. ואולם, במקרים שבהם הורשעו נאשמים על פי סעיף 329 לחוק, כפי שהורשע הנאשם במקרה זה, הפנה לפסיקה ענפה של פיצויים שנעו בין 5,000 ₪ ל - 20,000 ₪. לשיטתו, כאשר מדובר בנוכחות בקבוצה, מבלי שהנאשם נטל חלק פעיל בפעילות האלימה, והוא אינו מורשע בגרם

המוות, כבמקרה זה, יש להסתפק בפסיקת פיצוי שינוע בין 5,000 ₪ ל - 10,000 ₪ בלבד. ככל שתבקש משפחת המנוח לתבוע את הנאשם בהליך אזרחי, יהיו רשאים לעשות כן.

ב"כ הנאשם ציין, כי הנאשם הודה וחסך מזמנו של בית המשפט. עוד הדגיש, כי בעקבות העובדה שהגיע להסדר טיעון עם המאשימה, הגיעו גם שני הנאשמים הנוספים להסדרי טיעון, אם כי בעבירות שונות מזו שבה הורשע הנאשם.

13. בדבריו האחרונים תיאר הנאשם בהרחבה, את גרסתו לנסיבות שהובילו לאירוע מושא כתב האישום. עוד תיאר את אירוע העטווה שנערך בין הצדדים ואת הכסף ששילמו הוריו, שהינם אנשים מבוגרים ולדבריו, הוא אינו יושן בלילה עקב כך.

עוד מסר הנאשם, כי זכה לתעודות הוקרה והמלצות על פעילותו בקרב ילדים ערביים ויהודים יחדיו, וכי דרכו בחברה עד כה היא חיובית. הנאשם ציין כי אביו הוא עורך דין, כי אחיו נרצח כאשר הנאשם היה כבן 14, ועקב כך הסתבך עם החוק.

14. נעניתי לבקשת הנאשם לקבל חוות דעת מהשב"ס לעניין התנהגותו במהלך מעצרו. מהמסמך שהועבר על ידי השב"ס ביום 29.8.16 עולה, כי הנאשם משמש ושימש כתומך לעצורי השגחות מיום 10.9.16 (דומה שחלה טעות בתאריך זה - א.פ.), וכיום הוא משמש כאסיר עבודה בבית המעצר. בדיקות השתן נקיות מסמים וללא עבירות משמעת.

15. ימים ספורים לפני מתן גזר הדין, הגיש הנאשם בעצמו, שלא באמצעות בא כוחו, מסמך בכתב יד בו הוא מודיע על חזרתו מהסדר הטיעון.

הודעה על חזרה מהסדר הטיעון

16. ביום 1.9.16 שלח הנאשם מסמך לבית המשפט, הכתוב בכתב יד. לדבריו, הסכים לעסקת הטיעון אולם לא הבין אותה עקב חוסר תקשורת בינו לבין עורך דינו. לדבריו, הבין מב"כ כי הסכום הכספי ששולם על ידי הוריו למשפחת המנוח יושב להם. עוד הוסיף, כי לא הבין שהעונש של 5 שנים שייגזר עליו בפועל יצטבר לעונש אותו הוא מרצה כעת.

17. ביום 18.9.16 שלח הנאשם בעצמו (שלא באמצעות ב"כ), הודעה נוספת בכתב יד לבית המשפט, ועל פיה מבקש הוא לחזור בו מהסדר הטיעון, שכן לדבריו, גילה טעה בהבנתו של הסדר הטיעון. גם בגדרי ההודעה שב על טענתו, כי הבין שהסכום הכספי ששילמו הוריו במסגרת סולחה למשפחת המנוח, יושב למשפחתו ותחת זאת יקבע בית המשפט פיצוי שישולם למשפחת המנוח. על פי טענתו, משפחתו שילמה סכום ניכר למשפחת המנוח, אולם ביום שנערכה עטווה בין הצדדים לא הושב הכסף. בא כוחו של הנאשם, עו"ד וסים דכוור, מסר בהודעתו לבית המשפט כי הסביר לנאשם את הסדר הטיעון, עם זאת הוסיף כי אינו יכול לדעת מהי רמת הבנתו של הנאשם.

ב"כ המאשימה הפנה בתגובה בכתב לפרוטוקול הדיון, לפיו הנאשם ידע כי לא היתה כל התחייבות להשיב סכום כלשהו מכספי העטווה וההסדר אף אינו כולל התייחסות כלשהי לכך. כן הפנה לפרוטוקול שם אישר הנאשם את הסדר הטיעון.

18. ביום 19.9.16 במהלך דיון בבית המשפט, שב הנאשם וטען כי בשעה שחתם על עסקת הטיעון הבין שהכסף

ששילמו הוריו במסגרת הסולחה יושב להם, ואולם הסתבר כי סכום זה לא הושב. לדבריו, משפחתו שילמה פיצוי של 1.2 מיליון ₪ למשפחת המנוח וסבר שסכום זה יוחזר ואולם הסתבר לו, כי משפחת המנוח מסרבת להחזיר את הסכום האמור, ועל כן, לשיטתו, יש להתחשב בסכום זה ולבטל את רכיב הפיצויים שעליו הסכים במסגרת הסדר הטיעון.

19. בתגובה בכתב שמסר ב"כ המאשימה (ביום 28.9.16), עמד על קיום ההסדר כפי שהוצג לבית המשפט. עוד הוסיף, כי במסגרת טיעוניו לעונש התייחס לתמהיל של העונש המוסכם כאשר רכיב הפיצויים ישמש אחד ממרכיביו, וכן כי רכיב העונש הובאו לידיעת משפחת המנוח, ואין היא מוכנה לוותר על רכיב הפיצויים.

20. ב"כ הנאשם הגיש השלמת טיעון בקשר לרכיב הפיצוי. לדבריו, מבקש הוא בשמו של הנאשם שלא לפסוק כל פיצוי לאור התשלום ששולם על ידי משפחתו בעטווה, שאין חולק ששולם למשפחת המנוח, ולחלופין להסתפק בפיצוי סמלי. לעניין זה הוסיף וטען, כי אכן ההסדר בין הצדדים כולל רכיב של פיצוי, אולם כל צד רשאי לטעון טענותיו באשר לגובהו, ולפיכך מבוקש שלא לפסוק פיצוי כלל או פיצוי סמלי בלבד. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה לתמיכה בעמדתו, כי במקרה דומה לא נפסק פיצוי בהליך פלילי בעקבות תשלום פיצוי במסגרת העטווה.

21. אחר כל זאת, ביום 5.10.16 הגיש ב"כ הנאשם "הודעה דחופה לבקשת הנאשם מס' 1 ו'מפיו' ". בהודעה זו מוסר ב"כ הנאשם את דבריו של הנאשם במהלך שיחה שערך עמו: "מילה במילה", כדלקמן:

1. "כשהסכמתי להסדר ההבנה שלי הייתה להחזיר את הכסף של העטווה למשפחתי.

2. אני לא הבנתי את עניין 'המצטבר'.

3. אני מרגיש שאני מקופח כי היו אחרים במקום ולמרות שיוחסו להם אותן עובדות,

הרי הפרקליטות ייחסה להם סעיף עבירה פחות חמור ע"ס אותן עובדות.

4. יש בידי ראיות חדשות שאני מבקש להעבירן למשטרה.

5. אני מבקש לחזור להצעה הראשונה שהייתה על הפרק.

6. לגבי ההסדר, אני מבקש לחזור בי מההסדר, אם לא תקבל הפרקליטות את

ההצעה הראשונה".

בהמשך ההודעה הוסיף ב"כ הנאשם מפי מרשו את המשפט הבא: "כל העובדות נשוא כתב האישום המתוקן לא נכונות, ואני חף מפשע ומבקש לנהל את התיק. אני לא מסכים לבקשת בא כוחי והשלמת טיעוניו בעניין הפיצוי".

22. בבקשה שהגיש הנאשם בעצמו בכתב יד, שכותרתה "בקשה לחזור מעסקה לאור העובדות", שב והדגיש הנאשם, בין השאר, כי הוא מבקש לחזור בו מהסדר הטיעון שנעשה ללא רצונו ותחת לחץ, שכן, לדבריו, "כל המטרה שלי הייתה להחזיר את הכסף למשפחתי אשר שילמה סכום גבוה על סך 1,200,000 ש"ח".

23. בתגובה, התנגדה המאשימה לאפשר לנאשם לחזור בו מהודייתו. בעניין זה מפנה ב"כ המאשימה להודעותיו הקודמות בדבר עמדת המאשימה, שאין מקום להיעתר לבקשת הנאשם לחזור בו מהודאתו. עוד נטען, כי בבסיסה של בקשת הנאשם ניצבת תכסיסנות פסולה שכעליה ניתן ללמוד מטענתו של הנאשם, שהועלתה לאחרונה, כי מבקש הוא לחזור מההסדר אם לא תקבל הפרקליטות את ה"הצעה הראשונה".

24. בדיון היום התייצב עו"ד עאטף פרחאת שהחליף את ב"כ הקודם של הנאשם, ושב וטען לווייתור על רכיב הפיצויים שהוסכם במסגרת הסדר הטיעון בין הצדדים. ב"כ המאשימה שב על טענותיו משפורטו לעיל, ואיני רואה מקום לשוב אליהם.

25. על פי סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982, רשאי בית המשפט בכל שלב של המשפט להתיר לנאשם לחזור בו מהודייה שמסר "**מנימוקים מיוחדים שיירשמו**". לעניין הפרשנות של הביטוי "**מנימוקים מיוחדים שיירשמו**", לא נקבעו מסמרות בעניין זה. ככלל, נפסק, כי היתר כאמור יהא מוצדק רק בנסיבות חריגות. אלו מתקיימות, למשל, כאשר מתוך מכלול הנסיבות מתעורר חשש ממשי שהנאשם הודה באשמה בניגוד לרצונו החופשי, או תוך שהוא אינו מבין את משמעות הודייתו (ע"פ 945/85 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, פ"ד מא(2) 572, 579 (1987); ע"פ 6028/13 **מודזנברשוילי נ' מדינת ישראל** (20.3.14), פסקה 9 - 11).

בע"פ 6349/11 **שניידר נ' מדינת ישראל** (10.6.13) הודגש, כי המבחן המהותי לפיו תתברר הסוגיה היא "**מבחן המניע**", היינו, מהי הסיבה לבקשתו של הנאשם לחזור בו מהודאתו - האם מדובר ברצון כן ואמיתי להוכיח את חפותו או שמא מדובר בפעולה טקטית, אשר נועדה להשיג רווח דיוני משפטי (שם, פסקה 18 לפסק דינו של כב' השופט ח' מלצר). עוד נפסק, כי על בית המשפט לבחון בכל מקרה, על רקע נסיבות העניין להתנהלותו של הנאשם, מהי הסיבה הכנה אשר מביאה את הנאשם לבקש את חזרתו מן ההודעה (ע"פ 5768/10 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, פסקה 10(8.6.15); ע"פ 1050/14 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, פסקה 17 (25.6.14); רע"פ 445/16 **זקן נ' מדינת ישראל** (20.1.16)).

26. לאחר שנתתי את דעתי לבקשתו של הנאשם ולנימוקיו לחזור בו מהסדר הטיעון, הגעתי לכלל מסקנה כי אין להיעתר לבקשה. בקשתו של הנאשם היא להתיר לו לחזור בו מהסדר הטיעון, ולא מהודייתו בעובדות כתב האישום המתוקן, שכאמור אינו מייחס לנאשם פגיעה במנוח. לא הועלתה טענה כלשהי שהנאשם הודה באשמה בניגוד לרצונו החופשי, או תוך שהוא אינו מבין את משמעות הודייתו. הודיית הנאשם ניתנה בקשר לעובדות המפורטות בכתב האישום, ולא נשמעה כל טענה מצדו באשר לכך. היינו, אין המדובר במניע כן ואמיתי ורצון להוכיח את חפותו, אלא המדובר בפעולה טקטית אשר נועדה להשיג רווח בדרך של אי פסיקת פיצוי כספי עליו הוסכם במסגרת הסדר הטיעון, או להביא להקטנתו בצורה משמעותית.

המניע האמיתי לרצונו של הנאשם לחזור בו מהסדר הטיעון הוא, כפי שחזר והדגיש בעצמו כי סבר שמשפחת המנוח תשיב למשפחתו את כספי העטווה, ומשאלו לא הושבו עד כה, כפי שקיווה, נוכח מצוקת משפחתו כפי שהבהיר, עתר לביטול ההסדר (פרו' עמ' 207, ש' 17 ואילך). דא עקא, נושא זה לא עלה כלל במסגרת הסדר הטיעון שבין הצדדים כפי שהודע לבית המשפט. איפכא. במסגרת טיעוניו לעונש ציין ב"כ הנאשם את הפיצויים במסגרת העטווה, ואולם ביקש כי בית המשפט לא יתייחס לכך ויפסוק במסגרת ההסדר פיצוי נמוך, כאשר סבר שיהא בכך כדי לשכנע את משפחת המנוח להשיב את כספי הפיצויים ששילמה משפחת הנאשם. אוסיף, כי הנאשם מבין ומדבר עברית שוטפת, ואין לי כל ספק כי ידוע ידע והבין היטב, כי העונש של המאסר בפועל שייגזר עליו בגדרו של תיק זה, יתווסף לעונש אותו הוא נושא כעת. אשר על כן, בקשת הנאשם לחזור בו מהודייתו ומהסדר הטיעון - נדחית.

זאת ועוד. אשר לטענת הנאשם כי לנאשמים האחרים יוחסו עבירות פחות חמורות על סמך אותן עובדות. אכן, אומנם כן, אולם המדובר בהסדר טיעון שאליו הגיעה המאשימה עם שני הנאשמים האחרים ובית המשפט, מטבע הדברים, לא היה מעורב בכך ואינו יודע את הנימוקים לכך.

דברים דומים אומר בהקשר לבקשתו של הנאשם לחזור "להצעה הראשונה שהיתה על הפרק". לבית המשפט, אף זאת מטבע הדברים, לא ידוע מה היתה "ההצעה הראשונה", שכן לא היה מעורב בהסדרי הטיעון שערכה המאשימה עם הנאשמים השונים.

דין והכרעה לעונש

27. כאמור, הצדדים הגיעו להסדר טיעון "סגור" באשר לעונש שייגזר על הנאשם. יצוין, כי עד למועד הצגת הסדר הטיעון נשמעו 13 עדי תביעה, ביניהם עדי ראייה לאירוע, וחוקרים שונים של שלושת הנאשמים.

כפי שצינו ב"כ הצדדים, רעיתו של המנוח, איסרא, לא התייצבה למתן עדות, על אף שהוזמנה מספר פעמים והוצאו צווי הבאה כנגדה. אולם, המדינה לא הצליחה לאתרה ולהביאה למתן עדות.

28. פסקיהדין בעבירת חבלה בכוונה מחמירה מלמדים כי קיים טווח רחב של ענישה, המשתנה ממקרה למקרה על פינסיבותיו. עם זאת, קיימת מדיניות של ענישה מחמירה בעבירות אלימות.

לפי עובדותיו של כתב האישום המתוקן, והוא זה אשר לפני בעת גזירת עונשו של הנאשם, הנאשם לא הואשם ולא הורשע בהכאת המנוח, אלא אך בהיותו בקבוצת אנשים שהקיפה את המנוח שחלק מחבריה תקפו והיכו את המנוח. אין לכחד כי יש בכך חומרה כשלעצמה.

29. לאחר שנתתי דעתי למכלול טענות הצדדים, לחומרת המעשה, לעברו הפלילי של הנאשם, המשתקף מרישומי הפלילי, והכולל בין השאר עבירות של פגיעה בגוף, לכך שהנאשם ביצע את העבירה שעה שהיה משוחרר ברישיון, לטווח הענישה הנוהג, להודאתו של הנאשם והחיסכון היחסי בזמן השיפוטי באי צורך לשמוע את יתר עדי התביעה, הנאשמים ועדי הגנה, וכן בשים לב לכך שדרך כלל על בית המשפט לכבד הסדר טיעון שנערך בין הצדדים (ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577 (2002) - אני מאשר את הסדר הטיעון אליו הגיעו המאשימה והנאשם. כן נתתי דעתי לאמור בחוות הדעת מטעם השב"ס.

30. אשר לגובה הפיצוי שאפסוק במסגרת הסדר הטיעון. כאמור, בתחילה ביקש ב"כ הנאשם שלא אשקול את הסכומים ששילמה משפחת הנאשם למשפחת המנוח במסגרת סולחה שנערכה בין המשפחות. מאוחר יותר, כפי שהובהר, לנוכח טענות הנאשם, שינה את טעמו וביקש כן לשקול את נושא הפיצויים ואת גובהם ששולמו למשפחת המנוח, במסגרת הפיצויים שאפסוק במסגרת הסדר הטיעון.

31. על פי סעיף 77(א) לחוק רשאי בית המשפט שהרשיע נאשם לחייבו בתשלום לאדם שניזוק על ידי העבירה בסכום שלא יעלה על ₪ 258,000, לפיצוי בגין הנזק או הסבל שנגרם לו.

כפי שציין בצדק ב"כ הנאשם, הסכום המקסימלי על פי החוק נפסק במקרים של גרם מוות, ואילו בעבירה עסקינן מצאנו בפסיקה טווח רחב של סכומים בהם חויבו נאשמים. במקרה דנן יש להתחשב בנזק שנגרם למשפחת המנוח עקב מותו, כמופיע בתצהיר אחיו (ת/51), עם זאת יש להביא במכלול השיקולים שעל פי כתב האישום הנאשם לא היה בקרב המכים את המנוח, מכות שהביאו למותו.

העונש

32. על יסוד כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

32.1 מאסר בפועל של 5 (חמש) שנים, במצטבר לכל עונש מאסר שנותר לנאשם לרצות בגין תיק אחר אותו הוא מרצה כעת. מתקופה זו תנוכה תקופת המעצר בתיק זה, מיום 16.8.15 ועד ליום 13.4.16.

32.2 12 (שנים עשר) חודשים של מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור במשך שלוש שנים מיום שחרורו על עבירת אלימות כלפי גופו של אדם, לפי פרק י' סימן א' וסימן ד' לחוק.

32.3 ₪ 10,000 (עשרת אלפים ש"ח) פיצוי למשפחתו של המנוח.

הפיצוי ישולם בעשרה תשלומים חודשיים שווים ורצופים של 1,000 ₪ בחודש, החל מיום 31.3.17 ולא יאוחר מאשר 5 ימים מאוחר לכל סוף חודש.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ח' תשרי תשע"ז, 10 אוקטובר 2016, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.

אהרן פרקש, נשיא
(בפועל)